

Wat aanvangen met papieren effecten vanaf 2015?

Luk Delboo
Jurist

Wanneer u nog ergens papieren effecten terugvindt of erft, maar ook wanneer u als bedrijfsleider nog onbekende – papieren – aandeelhouders hebt, kan de laatste fase van de dematerialisatie voor u van belang zijn. De gedwongen verkoop van niet aangemelde papieren effecten, kan dan weer interessant zijn voor koopjesjagers.

Wat is de toestand voor papieren effecten in 2014? Vanaf 1 januari 2014 bestaat de vorm 'effecten aan toonder' niet meer: een aandeel aan toonder bv, is niet meer dan een stuk papier, het geeft geen rechten meer op deelname aan het leven van de vennootschap zoals stemrecht, recht op dividend of voorkeurrecht bij een kapitaalverhoging. Om die rechten uit te oefenen, moeten de houders van papieren effecten die omruilen tegen een aandeel op naam (een inschrijving in het aandeelhoudersregister) of een 'gedematerialiseerd' aandeel, op een effectenrekening dus. Tot eind 2014 kan dit gratis.

Alle effecten die op 1 januari 2014 niet op een effectenrekening stonden of in het aandeelhoudersregister waren opgenomen, zijn niet aangemelde papieren effecten. In de loop der tijden zijn heel wat papieren effecten verloren gegaan, verbrand of vernietigd. Voor vennootschappen bv. die al lang beursgenoteerd zijn, kan het al gauw om enkele duizenden aandelen gaan. Deze aandelen zijn op 1 januari 2014 in het aandeelhoudersregister ingeschreven op naam van de vennootschap zelf, de vennootschap houdt ze dus aan voor rekening van de niet-aangemelde aandeelhouders.

En in 2015? Vanaf 1 januari 2015 tot ten laatste 30 november 2015, moet de uitgever van de effecten die niet werden aangemeld, en die hij dus begin 2014 op naam van de vennootschap zelf heeft ingeschreven in het register op naam, verkopen.

Die verkoopprocedure verloopt als volgt:

- Publicatie van een bericht van verkoop in het Belgisch Staatsblad of op de website van Euronext (<https://www.euronext.com/en/public-auction-market>). Deze publicatie is een laatste oproep aan houders van papieren effecten om hun papieren in te ruilen.

- Vanaf 1 maand tot ten laatste 3 maanden na de publicatie van het bericht gaat de uitgever van de effecten over tot de verkoop ervan:

- Voor beursgenoteerde effecten: op de beurs waarop ze noteren, dus op Euronext Brussel, Alternext of de Vrije Markt voor de meeste Belgische aandelen. We deden een beperkte rondvraag bij enkele sinds lang genoteerde ondernemingen (die dus het grootste aantal 'aandelen in de natuur' hebben): het gaat om enkele duizenden aandelen, goed voor 0,01 à 0,02 % van het kapitaal. De verkoop ervan zou dan ook geen invloed mogen hebben op de koers van het aandeel. Hier geen koopjes te doen dus.

- Voor niet beursgenoteerde effecten: op de openbare veiling van Euronext Brussel, die sinds kort als 'Expert Market' door het leven gaat. De stukken (aandelen, obligaties, kasbons, beveks ...) worden te koop gesteld op het nieuwe elektronische platform voor de openbare veiling. Bij niet-verkoop moeten ze minstens nog 3 maal te koop worden aangeboden. De prijs mag per veiling maximaal 10 % afwijken van een referentiekopers, die door de commissaris van de openbare veiling wordt vastgelegd. Ofwel is dat de prijs aan dewelke het aandeel laatst verhandeld werd op de openbare veiling van Euronext, ofwel wordt die door de commissaris bepaald op basis van het eigen vermogen van de onderneming. Voor obligaties en kasbons wordt de referentieprij vastgelegd op basis van de nominale waarde, de resterende looptijd en het rendement en voor beveks op basis van hun inventariswaarde. Wie de website van de Expert Market goed opvolgt, zou wel eens koopjes kunnen doen.

- De uitgever van de effecten moet de opbrengst van de veiling of de verkoop op de beurs onmiddellijk storten bij de Deposito- en Consignatiekas. In de loop van 2015 kan een houder van een papieren effect de opbrengst van de verkoop nog niet gaan opvragen, dat kan pas vanaf 2016. Wie de effecten kocht op de beurs of de openbare veiling, wordt de nieuwe aandeelhouder of obligatiehouder en heeft bijgevolg alle rechten die aan dat statuut verbonden zijn.

Vanaf 2016 tot...2025 Vanaf januari 2016 kan de houder van een papieren effect de opbrengst van de verkoop van zijn effect gaan opvragen bij de Deposito- en Consignatiekas. Daarvoor moet dan wel een boete betaald worden van 10 % op de opbrengst van de verkoop, te verhogen met 10 % per jaar dat de houder laat verlopen (20 % vanaf 2017, 30 % vanaf 2018 ...) Dat betekent dat de boete 100 % bedraagt vanaf 1 januari 2025 en papieren effecten vanaf dat ogenblik dus niet meer kunnen ingewisseld worden tegen de opbrengst van de verkoop ervan in 2015. De Raad van State heeft reserves gemaakt tegen dit boetesysteem en vooral tegen de snelheid van deze onteigening. De toepassing van de boetes, zoals ze is vastgelegd in de wet, kan dus nog worden aangevochten en ligt dan ook niet helemaal vast.

Naast het eenvoudige geval waarbij alle in 2015 te koop aangeboden effecten ook effectief werden verkocht en de opbrengst van alle 'effecten in de natuur' bij de Deposito- en Consignatiekas zijn gestort, zijn er nog 2 mogelijkheden:

- Er werd geen enkel effect verkocht: de uitgever schrijft de Deposito- en Consignatiekas in in bv. het aandelenregister. Iemand die zich vanaf 2016 met een papieren aandeel aanbiedt bij de Deposito- en Consignatiekas zal opnieuw aandeelhouder worden, na betaling van de boete. Die boete wordt berekend op de referentiekosten die voor de openbare veiling werd gebruikt. Wanneer de referentiekosten van een aandeel bv. 50 euro was, zal iemand die zich in 2020 aanbiedt met een papieren aandeel bij de Deposito- en Consignatiekas, opnieuw aandeelhouder kunnen worden van de vennootschap, tegen betaling van een boete van 25 euro (50 %) per aandeel.
- Een gedeelte van de effecten werd verkocht: er werd dus zowel cash neergelegd bij de Deposito- en Consignatiekas als een inschrijving in het register van effecten gedaan. In dat geval zal een houder van papieren effecten eerst de niet verkochte effecten krijgen.

In 2025 kunnen papieren nog ingewisseld worden voor aandelen tegen betaling van een boete van 100 %. Op 1 januari 2026 vervallen alle niet opgeëiste aandelen aan de Staat. België wordt dus in 2026 aandeelhouder van heel wat bedrijven, iets wat de andere aandeelhouders van die bedrijven graag zullen zien gebeuren ...

Een bijzondere situatie doet zich voor wanneer u na 2016 een papieren aandeel met coupons aangehecht terugvindt: u zal de coupon en de mantel bij verschillende instanties moeten innen: voor de coupons moet u bij de uitgever zijn. Die zal u het nettobedrag van de dividenden alsnog moeten uitbetalen. Dividenden aan toonder verjaren immers niet. Met de mantel van het aandeel, moet u dan bij de Deposito- en Consignatiekas zijn.

Meer info vindt u op www.dmat.be

REDACTIE 9 DECEMBER 2014